

73
EL - MUZZEMMIL / U MOTANI
OBJAVLJENA U MEKI, IMA 20 AJETA

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمَرْمِلُ ① قُرْ أَلَيْلًا فَلْيَلَا ② نَصْفَهُ وَأَوْ نَقْصُ مِنْهُ قَلِيلًا ③
 أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَبِّلْ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ④ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ⑤
 إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ⑥ إِنَّكَ فِي النَّهْرِ سَجْمًا
 طَوِيلًا ⑦ وَأَذْكَرَ أَسْمَ رَبِّكَ وَنَبَّئِلْ إِلَيْهِ نُبَيْلًا ⑧ رَبُّ الْمَشْرِقِ
 وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ⑨

U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog!
"O ti, umotani! /1/ Probdij noć, osim malog dijela; /2/ polovinu njezinu i malo manje od nje; /3/ ili malo više od nje, i izgovaraj Kur'an pažljivo; /4/ Mi ćemo ti, doista, teške riječi slati /5/ ta ustajanje noću, zaista, jače djeluju i izgovara se jasnije; /6/ a ti danju imaš, doista, mnogo posla; /7/ I spominji ime Gospodara svoga i Njemu se potpuno posveti; /8/ On je Gospodar istoka i zapada, nema boga osim Njega, Njega uzmi za zaštitnika! /9/

Allah, dž.š., naređuje Svome Poslaniku, s.a.v.s., da prekine spavanje te da ustane i obavlja noćni namaz Svome Gospodaru. Poslanik, s.a.v.s., izvršio je naredbu Uzvišenog, Koji mu je ovdje razjasnio koliko će provesti u noćnom namazu. Allah, dž.š., veli:

"O ti, umotani!" O ti umotani spavaču!

"Probdij noć, osim malog dijela; polovinu njezinu ili malo manje od nje; ili malo više od nje." To znači: naredili smo ti da u namazu probdiješ pola noći ili malo više od toga, ili malo manje, nema ti u tome grijeha.

"...I izgovaraj Kur'an pažljivo", tj. uči ga polagahno, jer će ti to pomoći da razumiješ Kur'an, a.š., i da ga shvatiš.¹

⁺ Objavljena nakon sure "El-Kalem" Ajeti br. 10, 11, i 20 su medinski..

¹ Ja velim: "Ovo jeste način učenja Kur'ana, a.š., koji hoće Allah, dž.š.: bilo da je u namazu ili van njega, učiti će se polagahno i nikako drugačije. Međutim, u ovom našem vremenu vidimo neke kako uče Kur'an, a.š., začuđujućom brzinom, na način da se neispravno

Tako je Muhammed, s.a.v.s., učio Kur'an, a.š., u Buharijinom Sahihu navodi se od Enesa, r.a.: (528) "Da je on upitan o učenju Allahovog Poslanika, a.s., pa je rekao: Bilo je otegnuto a zatim je proučio:

'Prenosi se od Ummu-Seleme, r.a., koja je, kada je upitana o učenju Poslanika, s.a.v.s., rekla: (529) Pravio je stanke u učenju poslije svakog ajeta."

U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog!! Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo. Svemilosnog, Milostivog. Vladara Dana sudnjeg.

Bilježe ga Ahmed, Ebu-Davud i Et-Tirmizi u hadisu (530). "Uljepšajte Kur'an, a.š., svojim glasovima" i (531) "Ne pripada nama onaj ko ne uči melodično Kur'an" i (532) "Ovome je data jedna od frula Davudove porodice", ciljajući na Ebu-Musa el-Ešarija. Allah, dž.š., veli:

"Mi ćemo ti, doista, teške riječi slati." Tj. teške u momentu objavljivanja zbog njihove veličine, kao što veli Zejd b. Sabit, r.a.: (533) "Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., sišla je objava, a njegovo je koljeno bilo naslonjeno na moje i skoro da mi je polomio koljeno.

U Buharijinom Sahihu prenosi se od Aiše, r.a.: (534) "El-Haris b. Hišam je pitao Allahovog Poslanika: 'Kako ti dolazi objava?' On je odgovorio: 'Ponekad mi dođe kao zvuk zvona i taj način objave mi je najteži i kada prestane ja znam šta mi je objavljeno. Ponekad mi se prikaže melek u čovječijem obliku koji govori i ja razumijem sve što kaže.'" Aiša, r.a., veli: "Vidjela sam ga u času primanja objave, u vrlo hladnom danu: kada je prestala, čelo mu je bilo obliveno znojem." Ovo je Buharijina verzija hadisa.

Allah, dž.š., veli: **"Ta ustajanje noću, zaista, jače djeluje i izgovara se jasnije."** Glagol znači ustati iza sna. Time se hoće istaći da se pod izrazom podrazumijevaju noćni sati i vrijeme, a svaki njen sat se zove. Time se hoće istaći da je ustajanje noću radi namaza najbolja potvrda sjedinjenja srca i jezika, i da je najpogodnije za učenje Kur'ana, a.š.

izgovara, a da se i ne govori o promišljanju njegovog značenja od imama i muktedije. Tako, onaj ko sluša ne postiže onaj željeni cilj od učenja Kur'ana koji traži Allah, dž.š., i zbog kojeg je naredio da se uči "tertilom". Jasno je i da se ne postiže razumijevanje; a ako nema razumijevanja, ne može se ni postupiti po njemu. Ako izostane praksa i primjena, nastat će zastranjivanje i razmimoilaženje u shvatanjima. Ovo je problem sa kojim se suočavaju muslimani današnjice bilo da se radi o vladarima ili narodima. Problem je dostigao tu tačku da se imami džamija, osim onih kojima je Allah, dž.š., Svoju milost ukazao, diče brzinom učenja Kur'ana i obavljanja namaza, naročito ovo važi za teravij-namaz. Tako će reći neki imam, npr.: "Ja sklanjam 23 rekata za trećinu sata...", drugi će kazati: "Ja to završim u toku jedne četvrtine sata"!!! Kao da je to predmet utrke!! Da i ne govorimo o zarađivanju para za učenje Kur'ana, a.š., i njegovo usmjeravanje ovim smjerom zbog kojeg ga nije objavio Allah, dž.š., i to sve zbog težnje za imovinom...?! Poslanik, s.a.v.s., rekao je: (535) "Učite ga prije no što ga počne učiti narod koji će se odnositi prema njemu kao prema odapetoj strijelji, želeći da postignu brzu nagradu, ne mareći za onom kasnijom." Kur'an, a.š., nije objavljen ni radi čega drugog do da se njegovi propisi izvršavaju i da se na njima uspostavi islamska država.

Zato Allah, dž.š., veli:

"Zaista, ustajanje noću jače djeluje i izgovara se jasnije", što znači da je koncentracija bolja u učenju Kur'ana, a.š., i njegovo razumijevanje jače no što je to danju, jer je dan vrijeme aktivnosti ljudi i njihovog kretanja.

Allah, dž.š., veli:

"A ti danju imaš, doista, mnogo posla." Slobodnog prostora, želja, aktivnosti. Ovo se odnosi na vrijeme kada je noćni namaz bio obavezan namaz.

Zatim je Allah, dž.š., iz dobročinstva prema robovima preinačio tu obavezu i oslobodio ih nje. Dokaz je za to hadis koji prenosi Imam Ahmed u svom Musnedu od Seida bin Hišama (sažeto), koji je zatražio dozvolu od Aiše, r.a., da dođe kod nje: (536) "A sa njim je bio Hakim bin Muflih. Ona mu je rekla: 'Ti si, o Hakime', prepoznavši ga. 'Da', rekao je. 'A ko je to s tobom', upitala je. 'Seid b. Hišam', rekao je. 'A ko je Seid bin Hišam', upitala je. 'Ibn-Amir', rekao je. Ona je za njega zatražila Allahovu milost i rekla: 'Divan li je čovjek Bin-Amir.' Ja sam kazao: 'Majko pravovjernih, kaži nam kakvog je čudoređa bio Vjerovjesnik, s.a.v.s.' Ona je pitala: 'Učiš li ti Kur'an, a.š.?' 'Svakako', odgovorio sam joj. 'Doista je moral Muhammeda, s.a.v.s., bio Kur'an, a.š.', odgovorila je. Htio sam otići, kada mi naumpade Poslanikov, s.a.v.s. noćni namaz. 'Majko pravovjernih', kazao sam, 'kaži nam o Poslanikovom, s.a.v.s., noćnom namazu.' 'Zar ne učiš suru **O ti umotani?!**', upitala je. 'Svakako', rekao sam joj. Ona je rekla: 'Allah, dž.š., propisao je noćni namaz kao strogu obavezu na početku ove sure. Poslanik, s.a.v.s., i njegovi ashabi izvršavali su to jednu godinu tako da su im noge oticale od dugotrajnog stajanja, a Allah je, dž.š., sa istekom dvanaest mjeseci stavio van snage tu obavezu i objavio olakšicu na samom kraju ove sure pa je noćni namaz postao dobrovoljni namaz nakon što je to bio stroga obaveza.'" U ovom se hadisu navode njene riječi. Ja ne znam da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., proučio cijeli Kur'an, a.š., u jednoj noći, niti je postio cijeli mjesec osim mjeseca ramazana. Onda sam ja došao kod Ibn-Abbasa i ispričao mu ovaj njen hadis, a on mi je rekao: "Istinu si rekao, da sam ja ušao kod nje, došao bih do nje tako da bi mogla razgovarati sa mnom." Ovaj hadis u cijelosti navodi Imam Ahmed, a bilježi ga Muslim od Katadea, Ali bin Talha od Ibn-Abbasa bilježi u vezi sa ajeti-kerimom:

"Probdij noć, osim malog dijela - polovinu njezinu ili manje od nje", da je to bilo naporno za muslimane. Zatim mu je Allah, dž.š., olakšao iz Svoje milosti i nakon toga objavio sljedeći ajet:

"On zna da će među vama biti bolesnih, i onih koji će po svijetu putovati i Allahove blagodati tražiti, i onih koji će se na Allahovom putu boriti - zato izgovarajte iz njega ono što vam je lahko." Allahu, dž.š.,

pripada svaka hvala, Koji nije sputao vjernike već je ostavio određenu širinu.

Allah, dž.š., veli:

"I spominji ime Gospodara svoga i Njemu se potpuno posveti", tj. mnogo Ga spominji i Njemu se posveti. Upražnjavaj radnje ibadeta kada završiš svakodnevnog ovosvjetski posao koji je potrebno da obavljaš, kao što veli Allah, dž.š.: **"A kada završiš, molitvi se predaj."** Tj. kada završiš svoje poslove, usredotoči se na ibadet i pokornost i kako te ništa drugo ne bi zaokupljalo. **"I Njemu se potpuno posveti."** Ibn-Abbas veli: "Predano Mu čini ibadet." Ibn-Džabir veli: "Za pobožnjaka se još kaže: El-Mutebettil."

Allah, dž.š., veli:

"On je Gospodar istoka i zapada, nema boga osim Njega, Njega uzmi za zaštitnika!" On je Vlarar. I Onaj Koji svime upravlja, na istoku i zapadu, On je Onaj pored Kojeg drugog boga nema. Kao što samo Njemu ibadet činiš, jedino se na Njega osloni i Njega uzmi za zaštitnika. Kao što veli Allah, dž.š.:

"Ibadet Mu čini i na Njega se osloni."²

وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَأْتِيكَ مِن قَوْلِهِمْ
وَأَجْرُهُمْ أَجْمِيلًا ۝١٦ وَذُرِّي وَاللَّكْدِبِينَ أُولِي النِّعْمَةِ وَمِهْلَهُمْ
قَلِيلًا ۝١٧ إِنَّ لَدَيْنَا أَنكَالًا وَحِمَامًا ۝١٨ وَطَعَامًا إِذْ غَضَصْتَهُ وَعَدَابًا
أَلِيمًا ۝١٩ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَ النَّبُجُ جِبَالًا كَثِيرًا
مَّهِيلًا ۝٢٠ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ
فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۝٢١ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْدًا وَبَسِيلًا ۝٢٢
فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۝٢٣ السَّمَاءُ
مُنْفِطِرَةٌ بِهَا مَائِدَةٌ وَرِجَالُهُمْ عَلَىٰ سَنَابِلٍ ۝٢٤

I otrpi ono što oni govore i izbjegavaj ih na prikladan način,/10/. a Mene ostavi I one koji te u laž ugone, koji raskošno žive, i daj im malo vremena;/11/ bit će u Nas, doista, okova i ognja,/12/ i jela koje u grlu zastaje, i patnje nesnosne,/13/. na dan kada se Zemlja i

² Ja velim: Ovo je dokaz da je oslanjanje na Allaha, dž.š., vid ibadeta Uzvišenom. Ko se osloni na nekog drugog čini ibadet tome drugome ko je i sam dužan osloniti se na Allaha, dž.š.

planine zatresu i planine - mehke pješčane dine budu./14/ Mi smo vam zaista poslali Poslanika da bi svjedočio protiv vas isto onako kao što smo i Faraonu poslanika poslali./15/ ali Faraon nije poslušao poslanika, pa smo ga teškom kaznom kaznili. /16/ Kako ćete se, ako ostanete nevjernici, sačuvati Dana koji će djecu sijedom učiniti?!/17/ Nebo će se toga dana rascijepiti, i prijetnja će se Njegova ispuniti /18/.

Allah, dž.š., naređuje Svome Poslaniku, s.a.v.s., da strpljivo podnese ono što mu govore oni maloumni iz njegovog naroda koji ga smatraju lažljivcem i da ih napusti i ostavi na najljepši način, bez korenja I grdnji. Zatim mu Allah, dž.š., veli prijeteci nevjernicima iz njegovog naroda i prijeteci određenom kaznom, a On je Silni, Čijoj se srdžbi niko ne može suprotstaviti.

"A Mene ostavi i one koji te u laž ugone, koji raskošno žive." Prepusti Mene onima koji te smatraju lašcem, a to su oni bogataši, koji posjeduju veliku imovinu. Oni su u boljoj mogućnosti da čine ibadet od ostalih. Od njih se traži izvršenje nekih obaveza koji drugi nisu u stanju izvršiti. **"...i daj im malo vremena."** Polahko i ne žuri, kao što Allah, dž.š., veli u ajetu: **"Mi im dajemo da kratko uživaju, a onda ćemo ih natjerati u patnju neizdržljivu."** (31:24) I radi toga Allah, dž.š., veli ovdje **"Bit će u Nas, doista, okova."** Riječ znači okovi, kako pričaju Ibn-Abbas i drugi. **"I ognja."** To je rasplamtjela vatra.

"I jela koja u grlu zastaju, i patnje nesnosne." Hrane koja zastaje u grlu pa niti izlazi iz njega niti silazi u stomak.

"... I patnje nesnosne; na dan kada se Zemlja i planine zatresu." Tj. dogodi se zemljotres **"i planine - mehke pješčane dine budu"**, postanu kao pješčane dine, nakon što su bile kamenite. Zatim će biti razorene tako da neće od njih ništa ostati, a Zemlja će postati pusta dolina u kojoj neće biti oaze niti uzvišice. To znači da neće biti ni doline niti uzvišice. Zatim Allah, dž.š., veli, oslovljavajući nevjernike iz plemena Kurejš, a tu ulaze i svi ostali nevjernici:

"Mi smo vam, zaista, poslali Poslanika da bi svjedočio protiv vas." Tj. prema vašim djelima.

"...isto onako kao što smo i faraonu poslanika poslali; ali Faraon nije poslušao poslanika, pa smo ga teškom kaznom kaznili." Upozorava ih utjerivanje u laž ovoga poslanika kako ih ne bi zadesila ista kazna koja je zadesila Faraona, kao što kaže Allah, dž.š.:

"I Allah ga je i za ove i za one prijašnje riječi kaznio." (79:25) Vama će se prije dogoditi propast i uništenje ako budete u laž ugonili vašeg poslanika, jer je vaš poslanik odabraniji od Musaa bin Imrana, a.s.

"Kako ćete se, ako ostanete nevjernici, sačuvati Dana koji će djecu sijedom učiniti?!"

Kako možete biti sigurni na Dan velikog straha, ako budete nevjernici? Značenje ajeta: **"Na dan koji će djecu sijedom učiniti"**, jeste: to će se desiti zbog velikih strahota i zemljotresa, a to je Posljednji dan. Allah, dž.š., veli:

"Nebo će se toga dana rascijepiti, i prijetnja će se Njegova ispuniti." Prijetnja ovim danom ispunit će se i neminovno desiti, i neće se moći izbjeći.

إِنَّ هَذِهِ نَذْرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ
إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿١٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ
وَنُثُلَيْهِ وَطَافَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ
أَنْ لَّنْ نَّحْصُوهُ فَنَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا نَيَّسْرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ
أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ وَءَاخِرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ
مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَءَاخِرُونَ يَقْتُلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَءُوا مَا نَيَّسْرَ
مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَوْعَظَمَ
أَجْرًا وَسَخِفُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

"Ovo je, doista, pouka; i ko hoće, put ka Gospodaru svome prihvatit će!/19/ Gospodar tvoj sigurno zna da ti klanjajući (provodiš) manje od dvije trećine noći, polovinu njezinu, ili trećinu njezinu, a i skupina od onih koji su uz tebe. Allah određuje dužinu noći i dana, On zna da vi to nećete moći izdržati pa vam

prašta, a vi iz Kur'ana učite ono što je lahko, On zna da će među vama biti bolesnih, i onih koji će po svijetu putovati, i Allahove blagodati tražiti, i onih koji će se na Allahovu putu boriti. Pa učite iz njega ono što (vam) je lahko, i namaz obavljate, i zekat dajite, i Allahu lijep zajam dajte! A dobro koje za sebe unaprijed date naći ćete kod Allaha još boljim i većim po nagradi. I molite Allaha da vam oprostí, jer, Allah prašta i milostiv je." /20/

"Ovo je, doista", tj. ova sura **"pouka"**, tj. pouka koju će prihvatiti umom obdareni. Zato Allah, dž.š., veli:

"I ko hoće, put ka Gospodaru svome prihvatit će." Onaj kome Allah, dž.š., bude htio podariti uputu, kao što je to jasno istaknuto u drugoj suri.

Allah, dž.š., veli:

"A vi ćete htjeti samo ono što Allah hoće - Allah, uistinu sve zna i mudar je." (75:30) Zatim Allah, dž.š., veli:

"Gospodar tvoj sigurno zna da ti klanjajući (provodiš) manje od dvije trećine noći, polovinu njezinu ili trećinu njezinu, a i skupina od onih koji su uz tebe." Tj. nekada ovako, nekada onako, bez vaše prethodne namjere, ali vi ne možete biti ustrajni u izvršavanju Moje naredbe o noćnom namazu jer vam to predstavlja napor. Zato Allah, dž.š., veli: **"Allah određuje dužinu noći i dana"**, pa su nekad približne duljine dana, a nekad su duži ili kraći. Klanjajte vitr-namaz, o vi koji se brinete i čuvate Kur'an, a.š. Sadaka je dobro koje ste pohranili kod Allaha, dž.š. **"On zna da vi to nećete moći izdržati."** Tj. strogu naredbu kojom vas je zadužio. **"A vi iz Kur'ana učite ono što je lahko"**, tj. bez preciznog određivanja termina, ali ustajte noću koliko vam neće predstavljati poteškoću. Ovdje se pod pojmom "učenje" podrazumijeva "namaz", kao što u suri "Subhane" veli: ﷻ. nemojte biti glasni u svom namazu, tj. u učenju.

"Nemoj biti tih." Hanefijski mezheb ovim ajetom **"...a vi iz Kur'ana učite ono što je lahko"**, argumentuje svoj stav da učenje Fatihe nije obaveza, pa će biti dovoljno ako prouči Fatihu ili nešto drugo. Tu su svoju argumentaciju pojačali hadisom koji govori o čovjeku koji je pogriješio u namazu, a koji se nalazi u dva Sahiha: (537)

"Zatim učí iz Kur'ana, a.š., što znaš i što ti je lahko." Većina im je učenjaka odgovorila i suprotstavila hadisom koji prenosi Ubade bin Es-Samit, koji se također nalazi u dva Sahiha: (538) "Nema namaza onaj ko u njemu ne prouči Fatihu."

Allah, dž.š., veli:

"On zna da će među vama biti bolesnih, i onih koji će po svijetu putovati i Allahove blagodati tražiti, i onih koji će se na Allahovu putu boriti." Što znači: znao je da će u ovom ummetu biti osoba koje će imati neke razloge kao što

su bolest, put i borba na Allahovom putu. Ovaj je ajet potvrda poslanstva Muhammeda, s.a.v.s., jer ovaj ajet spada među one koji govore o nepoznatim stvarima koje će se desiti u budućnosti; jer je ovaj ajet objavljen u Meki, a borba u tom periodu još uvijek nije bila propisana.

"Pa učite iz njega ono što vam je lahko", tj. obavljajte namaz učeći iz Kur'ana ono što vam je lahko. U hadisu se navodi: (539) "Poslanik je upitan o čovjeku koji je spavao sve do zore, za kojeg je kazao: To je čovjek u čije se uho pomokrio šejtan." Neki smatraju da je prespavao i nije obavio farz- namaz, a drugi kažu da nije obavio noćni namaz nafilu. U Sunenu se navodi hadis: (540) "Obavljajte vitr-namaz, vi koji pripadate Kur'anu, a.š.", kao i hadis: (541) "Ko ne klanja vitr namaz ne pripada nama."

Allah, dž.š., veli: **"I namaz obavljajte, i milostinju udjeljujte."** Obavljajte namaze koji su vam stroga obaveza i zekat koji vam je naređen. Ibn-Abbas i drugi koji pripadaju seľefu vele: "Ovaj je ajet derogirao naredbu Allaha, dž.š., muslimanima da obavljaju noćni namaz koji im je bio odredio na početku kao obavezu. U dva Sahiha navodi se: (542) "Allahov je Poslanik kazao tom čovjeku: 'Pet namaza u jednom danu i noći.' 'Je li mi obavezan još neki namaz osim toga', upitao je čovjek. 'Ne, osim ako hoćeš obaviti dobrovoljni namaz.'"

Allah, dž.š., veli: **"Allahu lijep zajam dajte!"** Od dobrovoljnih priloga, a Allah, dž.š., zato će dati najbolju nagradu.

"A dobro koje za sebe unaprijed date naći ćete kod Allaha još boljim i većim po nagradi." Sve što uradite od dobra to ćete naći, to je najbolje što ste ostavili na dunjaluku. Prenosi Haris bin Suvejda koji kaže: Abdullah veli da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: (543) "Kome je od vas njegov imetak draži od imetka njegovog nasljednika?" Rekoše: 'Allahov Poslanice nikome od nas nije draži imetak njegova nasljednika od njegova imetka.' 'Znajte to što ste rekli', reče im Poslanik, s.a.v.s. 'Ne znamo ništa drugo, Allahov Poslanice', rekoše. 'Vaša je imovina ono što podijelite u hajr, a imovina je vaših nasljednika ono što ostavite iza sebe', reče im Poslanik, s.a.v.s." Bilježe ga El-Buharija i En-Nesai.

Zatim Allah, dž.š., veli:

"I molite Allaha da vam oprostí, jer Allah prašta i milostiv je." Mnogo Ga spominjite i tražite oprosta u svim svojim radnjama, jer On oprašta i Milostiv je prema onome ko od Njega traži oprost.

**Kraj sažetka komentara
sure El-Muzzemmil .
Allahu, dž.š., neka je hvala.**

